

Posudek diplomové práce Jany Mištríkové
Utópia v diele Aleja Carpentiera

Vedoucí práce: prof. PhDr. Anna Housková, CSc.

Oponent: doc. Juan A. Sánchez, Dr.

Jana Mištríková zvolila koncizní téma přítomnosti utopie v díle jednoho spisovatele, Kubánce Carpentiera. Teoretická kapitola věnovaná vymezení utopie se soustředěně vyrovnává s rozsáhlou odbornou literaturou. Právě její prostudování a promyšlené shrnutí je význačnou kvalitou této diplomové práce. Autorka si téma dobře ohraničila zaměřením na utopii jakožto literární žánr. Zdůraznila proto význam imaginace a literárního obrazu. Postihuje základní rysy tohoto žánru: cesta, vyčleněné místo a čas, založení města, reglamentace, rituálnost zvyků a celkově model ideální společnosti jako nástroj kritiky současné reality. Výklad přesvědčivě nastiňuje propojenost utopie a mýtu, předznamenanou mottem z C. Fuentesese, a dále úzký vztah utopického myšlení a Nového světa.

Po této dobré úvodní části práce jsou v následujících vlastních interpretacích tři Carpentierových románů poznatky o žánru utopie využívány méně systematicky. Rozbory románů se vyznačují určitou popisností, hojně dokládanou citáty. Výklad románu *Ztracené kroky* místy poněkud těká mezi motivy (např. založení města, prales, hledači pokladů) – v zásadě všechny mají nějaký vztah k utopii, jen ne vždy výrazně formulovaný. Podobně v pasáži o apokalypse a genezi by bylo namístě zmínit mýtus a využít teoretický poznatek o vztahu utopie a mýtu. Nejpřesvědčivěji působí právě ty pasáže, které výslovně odkazují k Morově *Utopii* nebo k principům utopického žánru. Jen volně s tématem souvisí poslední kapitola o Carpentierově vidění americké přírody a o jeho teorii „záračného reálna“.

Přes zmíněné jisté rozkolísání dává výkladu pevnou strukturu jeho celková kompozice a prezentace tří rozebíraných románů jako příkladů dvou tváří utopie: jedné obrácené k nostalgii po rajském místě (*Ztracené kroky*), druhé hledící do budoucnosti, spjaté s tématem revoluce (*Výbuch v katedrále, Království z tohoto světa*). Autorka kriticky vystihuje nenaplněnost utopie a víceznačnost obrazů.

A dále celou práci velmi dobře sjednotí závěr, který shrne výslovnou souvislost rozebíraných aspektů s utopickým žánrem a s utopickým myšlením.

Práce je napsaná ve slovenštině kultivovaným jazykem, se zažitou odbornou terminologií (ojedinělá je nepřesnost termínu „krátký román“ místo novela). Autorka zcela zvládla práci s odbornou literaturou, důkladně prostudovanou.

Práce Jany Mištríkové splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji jako výbornou.

Anna Housková

6. září 2017

